

DĒ ōvō (substantiva a adjektiva 1. a 2. deklinace, slovesa 1. konjugace, řadové číslovky)

Ōvum est in multīs bēluīs cellula ōvum. Cellulam māsculus fēcundat – ōvum est ergō forma et mōmentum initii vītae novae. Scientiātī (i. e. virī doctī) cellulam fēcundātam „zygōtum“ appellant.

Ōvum gallīnae virīs solitāneus cibus est. Ōvum magnopere nūtrīcius est, praecipuē vitellus ūctus est. Ōva etiam proteīnōrum plēna sunt. Proteīna sunt pŕincipium cūnctae vītae in nostrā Terrā.

Pictūra 1 Varias formas ōvōrum

Pictūra 2 Ōva crocodilī Nīlōticī

Prīma pictūra variās formās ōvōrum dēmōnstrat. Multa ōva sunt parva, multa magna, multa contorta, nōn semper sunt sphaerica. In secundā pictūrā ōva crocodilī Nīlōticī observāmus. Suntne ōva crocodilī alba an lūtea?

Pozn.: *ōvum*, *ī*, *n.* – vejce; *cellula*, *ae*, *f.* – buňka; *cellula ōvum* (gen. sg. *cellulae ovī*) – samičí pohlavní buňka (biol.); *bēlua*, *ae*, *f.* – zvíře, zde: živočich (synonymum: *animal*); *māsculus*, *ī*, *m.* – sameček, samčí pohlavní buňka; *fēcundō*, *āre* – oplodnit, zúrodnit; *forma*, *ae*, *f.* – podoba, tvar, vzhled; způsob; *mōmentum*, *ī*, *n.* – hybná síla, pohnutka, pohyb, zde: okamžik; *initium*, *ī*, *n.* – počátek; *scientiātus*, *ī*, *m.* – vědec (angl. scientist); *vir doctus* (gen. sg. *virī doctī*) – učený člověk, vědec; *i. e.* (= „*id est*“) – to je(st); *fēcundātus*, *a*, *um* – oplodněný; *zygōtum*, *ī*, *n.* – zygota (zárodečná buňka s kompletní sadou chromozómů); *appellō*, *āre* – nazývat;

gallīna, *ae*, *f.* – slepice (*gallus*, *ī*, *m.* – kohout); *solitāneus* 3 (= *dāle mīsto koncovek* –us, -a, -um) – obvyklý, běžný; *cibus*, *ī*, *m.* – pokrm, jídlo; *magnopere* (přísl.) – velmi; *nūtrīcius* 3 – výživný; *praecipuē* (přísl.) – obzvláště; *vitellus*, *ī*, *m.* – žloutek; *ūctus* 3 – tučný, zde: zdroj tuků; *proteīnum*, *ī*, *n.* – protein, bílkovina; *plēnus* 3 – plný; *pŕincipium*, *ī*, *n.* – počátek, původ, zdroj; *cūnctus* 3 – všechen, veškerý;

dēmōnstrō, *āre* – ukazovat; *parvus* 3 – malý; *magnus* 3 – velký; *multus* 3 – mnohý; *contortus* 3 – zakroucený; *sphaericus* 3 – kulatý (jako koule); *crocodilus*, *ī*, *m.* – krokodýl; *Nīlōticus* 3 – nilský; *observō*, *āre* – pozorovat; *sunt-ne* – (zda) jsou? (na začátku otázky); *albus* 3 – bílý; *lūteus* 3 – žlutý; *an* (spojka) – či, nebo;

Pictūra 3 Pullus testūdineus ex ōvō oritūrus

Pictūra 4 Ōvum Dromaii novaehollandiae

Tertia pictūra rārum mōmentum dēmōnstrat – initium vītae pulli testūdineī: per rīmam in ōvō iam in mundum prōspectat. In quartā pictūrā ōvum Dromaii novaehollandiae observāmus – magnum est ut palma viri adulti.

Pictūra 5 Ōvum album Gallī gallī domesticī

Nunc vōs interrogō: quod ōvum in pictūrā quīntā observāmus?

Pozn.: *pullus*, *ī*, *m.* – mládě; *ex* (předl. s abl.) – z; *testūdineus* 3 – želví; *oritūrus* 3 – mající se (právě) narodit; *rārus* 3 – vzácný; *per* (předl. s ak.) – skrze, přes; *rīma*, *ae*, *f.* – škvíra; *mundus*, *ī*, *m.* – svět; *prōspectō*, *āre* – vykukovat; *Dromaius novaehollandiae* (gen. sg. *Dromaii novaehollandiae*) – emu hnědý (australský); *ut* – jako; *palma*, *ae*, *f.* – dlaň; *adultus* 3 – dospělý; *Gallus gallus domesticus*, *ī*, *m.* – Kur domácí (botanicky); *vōs* (zájm.) – vy, zde: vás; *interrogō*, *āre* – ptát se; *quod?* (táz. zájm.) – jaké?;

V tomto textu jsou použity některé materiály z latinské Wikipedie.